

WELKOM METKOW

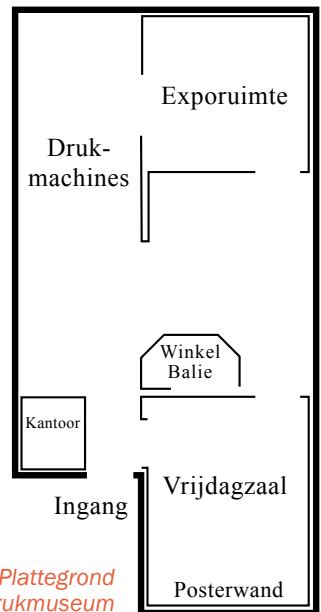
op de speurtocht door het Nederlands Steendrukmuseum.

In dit museum kun je ontdekken hoe er vanaf 1798 drukwerk werd gemaakt. We stellen je vragen, die overal in het museum zijn te vinden. Om je te helpen gebruiken we druksteentjes. Zie je een druksteentje, dan weet je dat daar het onderwerp van een van de vragen te vinden is.

Hiernaast staat de plattegrond van het museum. In de "Vrijdagzaal" vind je informatie over de uitvinder van de steendruk en mooie voorbeelden van drukwerk zoals dat lang geleden werd gemaakt.

In de grote ruimte staan de drukmachines waarmee vroeger gedrukt werd. Sommige machines worden met de hand bediend, andere worden elektrisch aangedreven. Achterin is een ruimte waar steeds wisselende tentoonstellingen over de steendruk worden gehouden. Zo, nu kun je op zoek naar antwoorden op de vragen die je hieronder ziet staan, in die wondere wereld van de steendruk. De antwoorden vind je vast wel en dan ga je de kunst van het drukken misschien wel heel erg leuk vinden!

- ☀ *Bekijk alle plaatjes goed voordat je aan deze speurtocht begint.*
- ☀ *Kun je iets niet vinden, vraag het gerust iemand van het museum!*
- ☀ *Het goede antwoord aankruisen in het vakje ervoor!*

Plattegrond
Steendrukmuseum

Jullie zijn nu in een museum. Wat is een museum eigenlijk?

- een gebouw waar je mag hollen, rennen en veel kabaal maken...
- een plek waar je muziekvoorstellingen en toneelstukken kan bijwonen.
- een museum is een gebouw waarin kunstwerken en waardevolle voorwerpen worden bewaard, bestudeerd en tentoongesteld.

Wie is de uitvinder van de steendruk? Was dat:

- de Griek Aristoteles (384 -322 v.Chr.)
- de Duitser Alois Senefelder (1771-1834)
- de Fransman Honoré Engelmann (1834-1879)

Steendrukken wordt ook lithograferen genoemd omdat:

- de Oostenrijker Graf Litho het zo noemde (1634 - 1679)
- het is genoemd naar de Chinese drukker Li To Gra (560 - 613)
- het komt van het Griekse Lithos = 'steen' en 'Grafein' = schrijven

Lithografie is mogelijk door:

- het natuurkundig verschijnsel dat water vet afstoot en inkt vettig is
- het hoogteverschil tussen beeld en drager
- het feit dat inkt magnetisch is

Wie vond bijna 40 jaar na de ontdekking van de steendruk het drukken in kleur uit? Was dat:

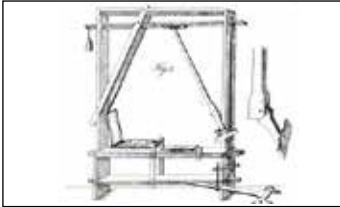
- de Fransman Godefroy Engelmann
- de Nederlander Laurens Janzoon Coster
- een onbekende van wie de naam is vergeten

Er zijn veel verschillende drukmachines, van hout of van ijzer, maar waarom zijn er zoveel verschillende? Kwam dat:

- omdat men steeds meer ervaring kreeg met steendruk en er daarom steeds 'slimmere' drukmachines werden gebouwd
- omdat iedereen het leuk vond om zijn eigen pers te bouwen

Tip! Kijk eens naar het bouwjaar van de drukpersen.

Welke steendrukpers was de eerste die gemaakt is en door wie denk je?

- de stangenpers van Alois Senefelder
- de houten Brizet drukpers gebouwd in Frankrijk.
- de ijzeren snelpers van Faber

Tip! Even goed naar het plaatje kijken

Met deze lithokist van de kunstenaar H. van Kruijningen kun je iets afdrucken, maar waarom was dit kistje zo klein? Was dat:

- om in het geheim pamfletten te drukken en te verspreiden.
- omdat hij buiten tekeningen maakte en die meteen drukte om te beoordelen.
- om mee te kunnen nemen en zo voor wie het vroeg snel iets te kunnen drukken.

In 1870 kon men voor het eerst de grote ijzeren persen maken omdat:

- er stoommachines kwamen om ze aan te drijven
- men beter leerde ijzer te bewerken
- de elektriciteit werd uitgevonden

Je ziet dat ook blik werd bedrukt. Je begrijpt natuurlijk ook wel, dat het niet mooi afdrukt als je met een steen op blik drukt. Het zal zeker krassen. Hoe hebben ze dat dan opgelost denk je?

- met een rubberen steen
- door het beeld op de steen in te inken, dan op rubber af te drukken en daarna het beeld van het rubber over te zetten op het blik.

Dit is een denkvraag... Lithografie wordt ook ergens anders gebruikt!

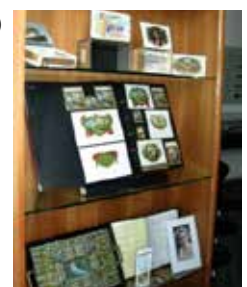
Welk bedrijf in de regio gebruikt lithografie voor de productie van machines om microchips te maken?

- ASML te Veldhoven
- DAF te Eindhoven
- MCB te Valkenswaard

In deze grote sigarenkist (foto rechts) zitten zo'n 20.000 verschillende etiketten en sigarenbandjes. Je ziet dat één afbeelding vaak meer keren voorkomt. Waarom denk je werd dat gedaan?

- Iedere drukker had wel een plaatje, dat hij heel mooi vond
- Als een drukker zo'n portretje had, kon hij het nog eens gebruiken. Dat bespaarde hem veel werk en veel geld, dat laten we hier zien.

Er hangen overal in het museum hele grote posters, maar...
Welke vind je de mooiste en waarom?

en welke vind je de grappigste en waarom?

Tip: kijk ook even op de plattegrond op het eerste blad

Naam:

School /Groep:

Bezoekdatum:

*Hieronder kun je opschrijven wat je vond van de speurtocht,
bijv. wat je heel leuk vond maar ook wat je niet zo goed begreep.
Misschien miste je wel iets, nou dat willen we ook graag van je weten.
Vast bedankt daarvoor!*